

PM

FÅGELINVENTERING HÄRNÖSAND, FASTIGHETEN SALTVIK 2:35 M.FL.

Slutrapport

2025-06-19

Uppdrag: 352215 Fågelinventering - Härnösand
Titel på rapport: PM fågelinventering Härnösand, fastigheten Saltvik
2:35 m.fl.
Status: Slutrapport
Datum: 2025-06-19

Medverkande

Beställare: Rico Estate Development AB
Kontaktperson: Magnus Schön
Konsulter: Kristofer Holmsten, Johannes Esberg
Uppdragsansvarig: Hanna Krämmer
Kvalitetsgranskare: Johan Nyqvist

Sammanfattning

Tyréns Sverige AB har på uppdrag av Rico Estate Development AB genomfört en översiktlig fågelinventering inom ett planområde i Saltviks industriområde, Härnösands kommun. Inventeringen syftade till att utgöra underlag för en kommande detaljplan och genomfördes med två fältbesök i maj och juni 2025. Metoden som användes var kombinerad punkt- och linjetaxering.

Totalt noterades 37 fågelarter, varav tio rödlistade. Två av dessa – rödvingetrast och ärtsångare – uppvisade häckningsindicier inom planområdet. Övriga skyddsvärda arter observerades utanför planområdet. Området bedöms hysa en trivial fågelfauna utan särskilt skyddsvärda kvaliteter. Värdeelement som hålträd förekommer sparsamt inom planområdet men finns i viss utsträckning i buffertzonen väster om området.

Rekommenderade hänsynsåtgärder inkluderar att undvika avverkning under häckningstid samt att bevara äldre lövträd och högstubbar som potentiella habitat för hålbbyggande arter.

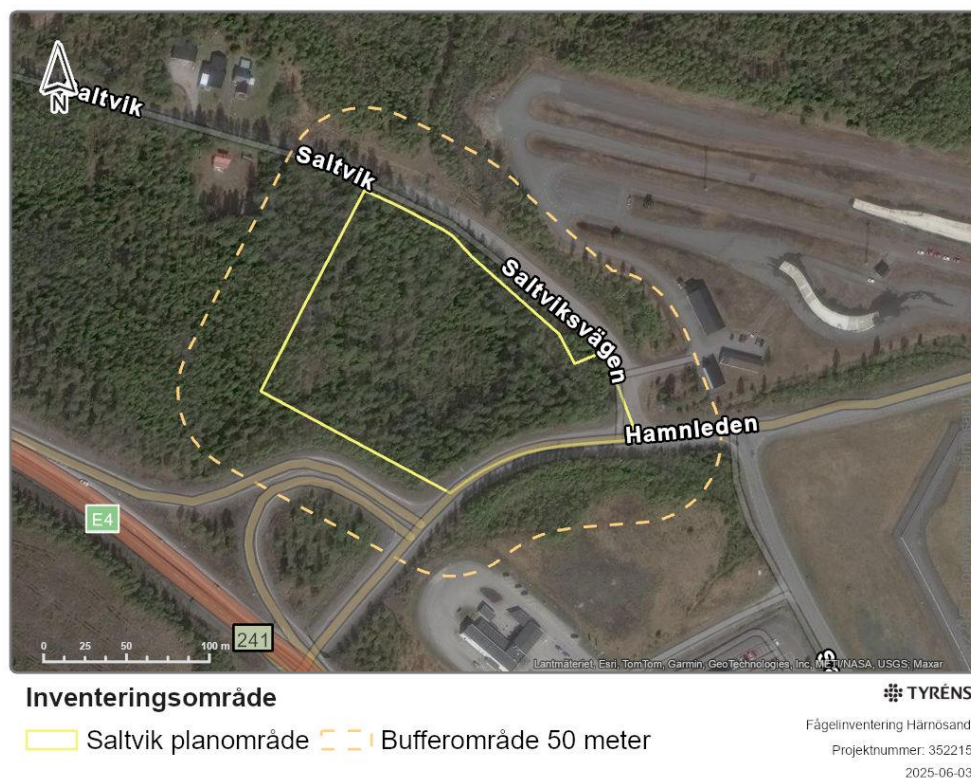
Innehållsförteckning

1 Inledning	5
1.1 Uppdrag och områdesbeskrivning	5
1.2 Syfte	5
1.3 Bakgrund	6
2 Genomförande och metod	6
3 Resultat.....	8
3.1 Miljöbeskrivning	8
3.2 Arter	10
3.3 Värdeelement	12
4 Slutsats	12
4.1 Fågelfaunans sammansättning	12
4.2 Hänsynsåtgärder	12
5 Referenser	13

1 Inledning

1.1 Uppdrag och områdesbeskrivning

Tyréns Sverige AB har fått i uppdrag av Rico Estate Development AB att genomföra en översiktlig fågelinventering till grund för en detaljplan i Härnösands kommun, Västernorrlands län. Syftet med detaljplanen är att möjliggöra för olika typer av handelsverksamheter, verksamheter och restaurang/livsmedel inom planområdet och skapa en detaljplan som är långsiktigt hållbar och flexibel över tid. Planområdet ligger i Saltviks industri- och verksamhetsområde, med E4 i sydväst, Hamnleden i sydöst och Saltviksvägen i norr. Avstånd till centrala Härnösand är cirka 4 km. Planområdet är cirka 22 200 m² och Härnösands kommun är markägare.

Figur 1. Översiktskarta planområde

1.2 Syfte

Syftet är att genomföra en allmän fågelinventering med tillhörande översiktligt PM för att utgöra underlag till en detaljplan.

1.3 Bakgrund

Samråd gällande detaljplanen pågick mellan 5 mars 2025 till 26 mars 2025. Under samrådet inkom Länsstyrelsen Västernorrland med ett yttrande där det framfördes att en allmän fågelinventering kan vara viktig vid kartläggning av områdets biologiska mångfald. Resultatet kan också ge ett underlag till bedömning om det behövs fördjupade artinventeringar för vissa fågelarter. Vidare lyfte Länsstyrelsen fram att hålträd och andra naturliga strukturer kan behöva utredas vidare avseende fridlysta arter av, till exempel, hackspettar.

Härnösands kommun har utifrån detta beslutat att en översiktlig fågelinventering ska genomföras. Utifrån resultatet som framkommer i den kan en artskyddsutredning behöva genomföras.

Förstudier, inventeringar och bedömningar med efterföljande hänsynsplanering görs då samtliga i Sverige vilt förekommande fågelarter omfattas av skydd enligt EU:s fågeldirektiv (Rådets direktiv 2009/147/EG en 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar). Fågeldirektivet är implementerat i svensk lagstiftning via artskyddsförordningen. Enligt 4 § Artskyddsförordningen (2007:845) är det förbjudet att:

1. avsiktligt fånga eller döda vilda fåglar,
2. avsiktligt förstöra eller skada vilda fåglars bon eller ägg eller bortföra sådana fåglars bon,
3. samla in vilda fåglars ägg, även om de är tomma, och
4. avsiktligt störa vilda fåglar, särskilt under deras häcknings- och uppfödningssperiod, om inte störningen saknar betydelse för att
 - a. bibehålla populationen av fågelarten på en tillfredsställande nivå, särskilt utifrån ekologiska, vetenskapliga och kulturella behov, eller
 - b. återupprätta populationen till den nivån.

Mer specifika lagar och regelverk gäller dessutom för enskilda arter och/eller grupper.

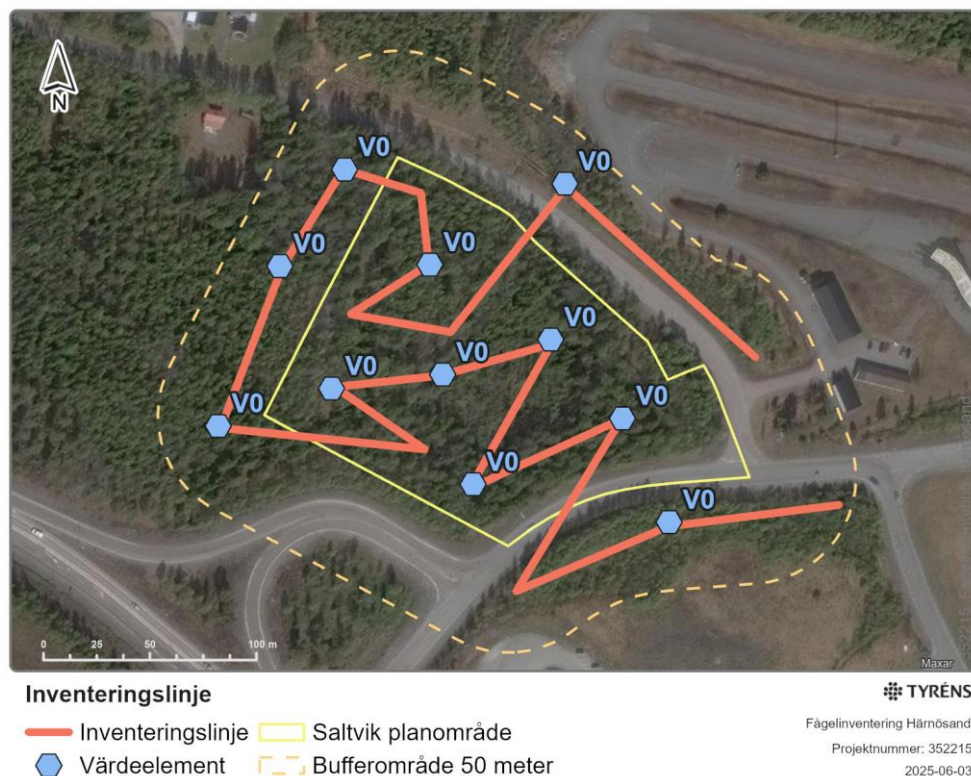
2 Genomförande och metod

Uppdraget har omfattat framtagande av en översiktlig fågelinventering med två platsbesök, 16 maj 2025 och 5 juni 2025 samt sammanställning av inventeringsresultatet i ett översiktligt PM med förteckning över arter, kortfattade åtgärdsförslag samt slutsats. Fältinventeringarna gjordes av

Johannes Esberg som har lång erfarenhet av fågelinventering och besitter gedigen kunskap inom fältornitologi.

Inventeringsmetoden bestod av kombinerad punkt- och linjetaxering (Vattenfall, 2015). Metoden är vedertagen och väl beprövad vid både mer omfattande som mindre fågelinventeringar och ger en bra fingervisning om ett områdes artsammansättning även vid ett begränsat antal fältbesök. Tidpunkten för inventeringarna motsvarar de som rekommenderas utifrån syftet att undersöka eventuell häckning av de fågelarter som kan förväntas förekomma i det aktuella området. Kombinerad punkt- och linjetaxering innebär att inventeraren vandrar långsamt, längs en på förhand utlagd rutt, genom området och noterar samtliga fåglar som hörs eller syns. Under rundvandringen görs ett antal stopp för så kallad punkttaxering, vilket innebär att inventeraren stannar och gör en fem minuters inventering innan rutten återupptas. Syftet med detta är att öka sannolikheten att observera mer svårupptäckta arter. De flesta observationer görs vid den här typen av inventeringar genom att arter identifieras utifrån sång och andra läten. Vidare noteras eventuella värdeelement, strukturer i naturen som är av positiv betydelse för den biologiska mångfalden, i detta fallet för fåglar. Det kan till exempel röra sig om hålträd eller andra strukturer där fåglar kan häcka.

Området som inventerades bestod av det angivna planområdet, samt en 50 meters buffertzoon omgivande detta med syfte att inkludera revir och boplatser hos eventuella skyddsvärda arter som potentiellt skulle kunna påverkas av exploatering i området, se figur 2 nedan.

Figur 2. Inventeringssträcka kombinerad punkt- och linjetaxering.

En sökning efter tidigare fågelobservationer i området gjordes i databasen Artportalen före fältinventeringen. Inga fågelarter fanns inrapporterade inom planområdet eller inom buffertzonen.

3 Resultat

3.1 Miljöbeskrivning

Planområdet, tillika inventeringsområdet, består till stor del utav blandskog med inslag av fuktig skogsmark vilken övergår mer mot igenvuxen myrmark i de centrala delarna. Områdets centrala del har relativt nyligen avverkats. Idag består denna yta av ett marktäcke som domineras av björnmossor, samt uppvuxen lövsly, huvudsakligen av björk, men även rönn, sälg och gråal, se figur 3 nedan.

Figur 3. Planområdets centrala del. Foto: Johannes Esberg.

Utefter planområdets södra sida, som direkt angränsar mot Hamnleden, är en trädridå sparad mellan den avverkade ytan och Hamnleden. Trädstrukturen är blandad av björk, sälg, tall och gran. Äldre träd utgörs här av gran och tall. Några högstubbar av gran noterades, inga bohål kunde däremot noteras på dem. Den skogliga strukturen blir mer lövdominerad i den nordvästra delen av området, där fläckvisa skogspartier är mer fuktiga och gråal, asp och björk blir mer framträdande. Utanför planområdet tillika inventeringsområdet, i väster, finns ett asp/björkkuster med tydlig underväxt av gran. Yngre, äldre och döda lövträd förekommer här, där några av de äldre/döda träden noterades vara hålträd, se figur 4 nedan.

Figur 4. Asp med bohål i lövdominerat område väster om planområdet. Foto: Johannes Esberg.

Längst efter norra sidan av Saltviksvägen som angränsar mot halkbanan finns en luckig lövträdsridå av björk och enstaka sälgar.

3.2 Arter

Sammanlagt noterades totalt 37 fågelarter vid de två inventeringstillfällena. Vid det första besöket noterades 29 arter och vid det andra 25 arter, se tabell 1 nedan. Tio rödlistade arter noterades varav två

arter (rödvingetrast och ärtsångare) uppvisade häckningsindicier inom planområdet.

Tabell 1. Artlista inventering 2025

Artnamn	Rödlistad	Antal obs.	Aktivitet
Bergfink		1	lock/övr.läten
Björktrast	NT	1	lock/övr.läten
Blåmes		4	spel/sång, lock
Bofink		5	par i lämpl. biotop, spel/sång, lock
Enkelbeckasin		2	spel/sång
Fiskmåås	NT	2	förbiflygande
Gransångare		4	spel/sång
Gråkråka		2	födosök, lock/övr.läten
Grönsiska		1	lock/övr.läten
Gärdsmyg		1	spel/sång
Järnsparv		3	spel/sång
Järpe		1	spel/sång
Kaja		2	förbiflygande
Koltrast		4	spel/sång
Kungsfågel		1	spel/sång
Lövsångare		9	spel/sång
Mindre korsnäbb		1	lock/övr.läten
Nötväcka		1	spel/sång
Orre		1	spel/sång
Ringduva		4	spel/sång
Rödhake		5	spel/sång, obs i häcktid
Rödvingetrast	NT	6	spel/sång, upprörd, lock
Skrattmåås	NT	3	förbiflygande
Stare	VU	1	lock/övr.läten
Steglits		2	förbiflygande
Storspov	EN	3	spel/sång
Svarthätta		4	spel/sång
Svartvit flugsnappare	NT	1	spel/sång
Sånglärka		2	spel/sång
Sävsparv	NT	1	spel/sång
Talgoxe		1	spel/sång
Taltrast		1	spel/sång
Tamduva		1	förbiflygande
Tofsvipa	VU	1	förbiflygande
Trädgårdssångare		3	spel/sång
Ängspiålrka		1	spel/sång
Ärtsångare	NT	3	spel/sång

3.3 Värdeelement

Inom planområdet noterades endast ett mindre antal äldre träd och området har mycket få värdeelement förutom några högstubbar utan bohål, se figur 2 ovan. Väster om planområdet inom buffertzonen fanns ett mindre antal äldre aspar och döda lövträd med bohål vilka bedömdes tillhöra/hackats ut av större hackspett.

4 Slutsats

4.1 Fågelfaunans sammansättning

De noterade arterna tillhör samtliga den regionalt förekommande häckfågelfaunan och artdiversiteten bedöms som normal. Inga ovanliga eller mer sällsynta arter observerades under inventeringarna. De rödlistade arter (rödvingetrast och ärtsångare) som noterades inom planområdet har livskraftiga populationer inom regionen och eventuell exploatering bedöms inte påverka arternas bevarandestatus lokalt, regionalt eller nationellt.

Generellt bedömer Tyréns att planområdet hyser en tämligen trivial fågelfauna och området saknar överlag skyddsvärda kvalitéer. De skyddsvärda arter förutom rödvingetrast och ärtsångare, som påträffades vid inventeringen dokumenterades utanför planområdet på de öppna markerna i öster (storspov, tofsvipa) och i den fuktiga skogen norr om planområdet (järpe).

4.2 Hänsynsåtgärder

Rekommenderade allmänna hänsynsåtgärder är att inte avverka under arternas häckningstid enligt rekommendationer som Skogsstyrelsen (2025) utgivit. Därtill bör hänsynsåtgärder främst inriktas på bevarandet av området väster om planområdet som hyser ett mindre bestånd av äldre lövträd vilka används och kan utgöra framtida habitat för hållbyggande/häckande arter. Eventuella högstubbar och äldre träd som inte står olägligt till kan med fördel lämnas orörda även inom övriga delar av planområdet.

5 Referenser

Haas, Ottvall & Green (2015). *Metodkatalog för fågelinventering vid Vattenfalls vindkraftsprojektering i Sverige*. Vattenfall.

Skogsstyrelsen (2025). Vägledningar och kunskapsstöd artskydd - Skogsstyrelsen (Hämtad 2025-06-18).